

PIJUS XI IŠAIŠKINA BAŽNYČIOS NUSISTATYMĄ ŠVIETIMO KLAUSIMU

BAŽNYČIA IR ŠVIETIMO KLAUSIMAS

ROMA, saus. 12. — "Osservatore Romano" laikraštis pas keltoje enciklikoje šventasis Tėvas oficialiai išaiškina Bažnyčios nusistatymą (nekeičiamą poziciją) vaikų švietimo klausimu.

Sis klausimas virto labai opiuoju klausimu, kada Italijos valstybės aukštieji viršininkai reikėdavo, taip tariant, suvalstybinti arba su-monopolizuoti vaikų švietimą.

Šventasis Tėvas Pijus XI pareiškia, jog teisė vaikus šviesti pirmoje vietoje priguli Bažnyčiai. Antroje — šeimynai ir tik trečioje vietoje valstybei.

Seimyna iš prigimties turi teisę rūpintis savo vaikų švietimu. Ji stovi tad valstybės priešaky. Gi valstybei terūpi tik paskiau abelna visuomenės gerovę.

KOMISIJA ATRANDA, KAD PROHIBICIJOS VYKINIMAS NEPAVYKŲS

WASHINGTON, saus. 12. — Prezidento Hooverio kituomet paskirta komisija susekti priežasčių, dėlko visoj šaly įstatymai nepildomi ir negerbiami ir surasti priemonių įstatymus pasekmingiau vykinti, paruošė savo įžengiamąjį raportą dalį, ypač prohibicijos klausimu, ir įdavė prezidentui. Prezidentas tą raportą patiekė Kongresui.

Patiriama, kad komisija prohibicijos vykinime atranda didelius nepavykimus.

CUKURNIAI BUROKAI ISALĖ ŽEMĖJE

FORT MORGAN, Colo., s. 11. — Cukrinių burokų augintojai Coloradoj turi didelius mostolius. Netikėtai užėjo šalčiai ir nenukasti burokai peršalo žemėje. Kada atšilus imta burokus kasti, Great Western Sugar Co. atsisakė juos pirkti. Sako peršalę ir cukrui gaminti netinkami. Nėra burokų ir cukraus dirbtuvėse darbai, matyt, bus nutraukti.

ORGANIZUOJASI ORLAIVIŲ VAIRININKAI

NEW YORK, saus. 12. — Keleivinių orlaivių kompanijos žymiai sumažino vairininkams užmokesnį. Į tai atsižvelgus, vairininkai ima organizuotis į uniiją ir reikalauja atitinkamo užmokesnio.

KARDINOLAS IŠKILMIN- GAI IŠLYDĖTAS

BERLYNAS. — Kardinolas Pacelli, buvęs apaštalinis nuncijus Berlyne, iš čia, pas-kui iš Bavarijos miesto Municho iškilmingai išlydėtas į Romą, kada jis vyko priimti iš Sventojo Tėvo rankų kardinolo požymius.

Munichė į traukinį Jo Eminenciją nulydėjo aukštieji Vokietijos ir Bavarijos valdininkai, daugelis įžymiųjų vokiečių katalikų ir šiaip žmonių minios.

Kardinolas Pacelli ilgus metus yra buvęs nuncijum Bavarijai.

BERLYNO VYSKUPO NAMAI

KOELNE, Vokietija. — Berlyno katalikų vyskupas Schreiber apsigyvena buvusio karvedžio von Moltke senovės namuose. Tuose namuose von Moltke buvo planavęs karus 1864, 1866 ir 1870 metais. Tie namai bus taip vadinama oficialė vyskupo rezidencija.

Namai arti Sv. Jadvygos katedros. Berlyno katalikams buvo sunku surasti atitinkamesnius namus savo vyskupui.

AUSTRIJOS PREZIDENTO SVEIKINIMAI ŠVENTA- JAM TĖVUI

VATIKANO MIESTAS. — Praeitų metų pabaigoje Austrijos respublikos prezidentas Dr. W. Miklas prisituntė sveikinimų Šventajam Tėvui Pijui XI dėl 50 metų kunigystės jubiliejaus.

Sveikinimai giliai nuosirdūs, koki tik gali būti ištikimojo sūnaus savo tėvui.

KATALIKŲ SKAIČIUS ANGLIJOJ IR VALIJOJ

LONDONAS, saus. 11. — Anot oficialės statistikos, Anglijoj ir Valijoj šandie yra 2,174,673 katalikai.

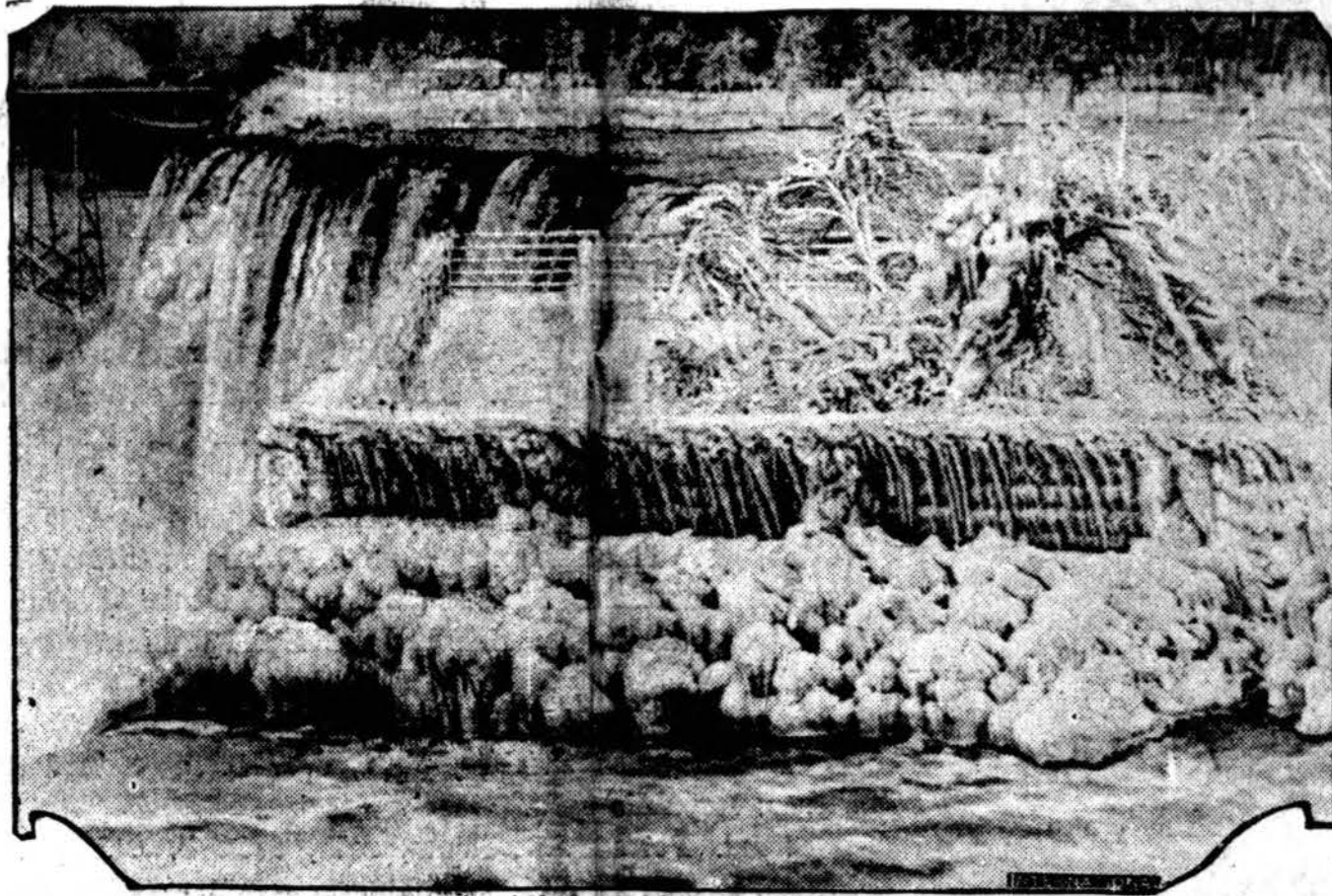
1928 metais katalikybėn at-versta 12,372 žmonių. Už pra-eitus metus skaitlinių dar ne-galima gauti.

SIR ESME ATSIŠVEIKINA

WASHINGTON, saus. 11. — Britanijos ambasadorius Amerikai, Sir Esme Howard, žino-mas įžymus katalikas, ateinan-tį mėnesį apleidžia diplo-matinę tarnybą ir pasitraukia į privatinį gyvenimą.

Tad kaip jis kitiems, taip kiti jam čia ruošia atsisvei-kinimo vakarus su pokyliais.

KAIP ŽIEMĄ ATRODO NIAGARA FALLS KRIOKLYS

Niagara Falls krioklys (vandenpuolis) yra garsus visam pasauly. Čia atvaizduojama, kaip jis atrodo žiemos laiku, kada šaltis vandenį ima keisti ledais. Tokio reginio taipat visam pasauly, matyt, nerastum. Tai lyginai vestuvių karvojus.

LIETUVOJE

UZZIEBĖ ELEKTRĄ PRIENUOSE

Lietuvos rajoninių elektros stočių akc. bendrovė gruodžio 22 d. Prienuose užžiebė elektrą. Elektra perduodama laidais iš Kauno. Ši bendrovė duoda šviesą Palemonui, Garliavai, Karmėlavai, Jonavai ir dabar Prienam. Mano elektrifikacijos tinklą praplėsti į Balbieriškį, Alytų, Žaslius ir kitur. Petrašiūnuose stato ji elektros stotį. Laidai į Prienus nutiesti kainavę 350,000 litų. Bendrovė mano, kad laikui bėgant netik miesteliai, bet ir kaimai įsives elektrą.

STATISTIKOS BIURO ŽINIOS

Statistikos biuro žiniomis per 11 mėnesių Klaipėdos krašte buvo sugauta 1,948,105 klg. žuvies, už 2,300,564 litus. Pirmą per tą laiką sugauta 1,684,880 klg. už 1,902,007 litus.

NUVIRTO AUTOMOBILIS

Važiuodamas iš Alytaus į Seirijus pil. Gubaro automobilis nuriedėjo į griovį. Šoferis ir su juo, važiuavęs p. Malinauskas išliko sveiki. Katastrofa ištiko dėl sugedusio vairu.

MIRĖ VETERANAS MIS- ONIERIUS

SEATTLE, Wash. — Čia Apvaizdos ligoninėje mirė šiaurvakarų veteranas misio-nierius kun. J. Cardon, Jezu-itas. Buvo gimęs 1866 metais Francijoje. Velionis daugiausia darbovos indionų tarpe.

LEGIONO VADAS UŽ GINKLAVIMĄSI

WASHINGTON, saus. 12. — Amerikos Legiono viršininkas maj. Bodenheimer priešingas šalies administracijos palinkimui vis dar mažinti šalies apsaugą. Jis nurodo, kad šiandieninė administracija seka buvusių Hardingo — Coolidge administracijų takais tikslu kuolabiau sumažinti šalies apsaugą. Anot jo, šalis yra reikalinga nuolatinės stiprios apsaugos kadir nuo vidujinių priešų, nekalbant jau apie išorinius.

PAPIGINTA ORU KELIONĖ

NEW YORK, saus. 11. — Transcontinental Air Transport — Maddux Air Lines prezidentas Keys paskelbė, kad kelionė oru išilgai visos Amerikos J. Valstybės — iš Rytų į Vakarus, žymiai atpigina. Iš New Yorko į Los Angeles vienam keliaivui bus imama 159 dol. 92 centu.

IMSIŠ "ŠVIETIMO" ŽYGIŲ

WASHINGTON, saus. 12. — Kad nustelbti šlapiųjų prohibicijai kenksmingas agitacijas, prohibicijos biuras, kaip pranešta, pradėsias visuomenę "šviesti" tikraisiais apie prohibicijos gerumus faktais — tam tikromis brošiūromis. Kongresas to "švietimo" dar-bni yra paskyręs 50,000 dolerių.

KANADA DAUG PELNĖ

OTTAWA, Ont., saus. 11. — Praeitais metais Kanadą ap-lankė 4 milijonai Amerikos J. Valstybių piliečių. Jie šioj šalį paliko virš 300 milijonų dol.

CHICAGOJE

SUGRIOVĖ Miesto MAJO- RO "VETO"

Chicago aldermonų taryba balsų diduma sugriovė miesto majoro "veto," koki jis padėjo ant tarybos pravesto miesto biudžeto 1930 m.

Šiuokart taryba pripažino, jog negalimas daiktas mažinti policijos, gaisrininkų ir kitų reikalingų tarnautojų skaičių. Nutarta iš biudžeto pašalinti aiškiai nereikalingas iš-laidas.

Gerau pakliuvo vagilius

Thomas C. Jetke, 21 m., nu-baustas kalėjimu nuo vienerių metų visam savo gyvenimui. Jis išpažino apie 46-se bažnyčiose ištuštines aukų dėžu-tes ir pagaliau užpuolęs vieną trokso vežėją. Pastarajam atsitikime jis suimtas.

Paimtas trokas su svaigalais

Prohibiciniai agentai paėmė didelį troką su svaigalais ir automobilių su trimis vyrais, kurie troką lydėjo. Sakoma, svaigalai buvę prisiusti iš De-troit.

Sudegė garadžius

Gaisras sunaikino South-land garadžių, 7425 Exchange ave. Nustolių apie 25,000 dolerių. Sakoma, gaisras kilęs nuo pamesto degančio cigareto.

Chicago policija darbuoja- si iš miesto pašalinti daugy- bę valkatų.

ATNAUJINTI DARBAI

ANTWERPENAS, Belgija, saus. 11. — Visose deimantų apdirbimo dirbtuvėse atnau-jinti darbai.

Rusijos Sovietų Valdžia Vos Laikosi -- Miliukov

FRANCIJA SAVO PASIENIUS APJUOSIA TVIRTUMŲ TINKLU

MILIUKOV APIE BOLŠE- VIKŲ VALDŽIOS GRIUVIMĄ

PARYŽIUS, saus. 12. — Buvusios Kerensko valdžios ministeris Paul Miliukov pa-reiškia, kad Rusijos sovietų valdžia vis labiau ir daugiau painiojasi savo ekonomiškuo-se keblumuose ir ima netekti savimi pasitikėjimo.

Miliukov pareiškia, jog tarp sovietų teorijos ir prak-tikos plotnė darosi taip dide-lė, kad patys šimtaprocen-tiniai komunistai jau abejoja apie ilgesnį sovietų valdžios gyvavimą.

Komunistų ir Rusijos valdžios diktatorius Stalin ima-si visų galimų priemonių prieš sovietų valdžios laips-nišką irimą. Kol-kas tik jis vienas sulauko visiško bolševikų valdymo aparato suiri-mą. Bet tas ilgai neatlaikys.

274 KOMUNISTAI AREŠ- TUOTI BERLYNE

BERLYNAS, saus. 11. — Vakar vietos komunistai su-kėlė naujas riaušes. Areštuota 240 vyrų ir 34 moterys. Pas daugelį areštuotų rasti kišeniuose ginklai.

JAPONIJA LEIDO IŠVEŽ- TI AUKŠĄ

TOKYO, saus. 12. — Pra-dėjus 1927 metais Japonijos valdžia buvo uždraudus auk-są gabalais išvežti į užsie-nius. Dabar tas uždraudimas panaikintas.

PASITRAUKĖ PORTUGA- LIJOS KABINETAS

LISBONA, saus. 12. — At-sistatydino Portugalijos minis-terių kabinetas, kurio prieša-ky buvo Ivens Ferraz. Kabi-netas gyvavo tik pusę metų.

MADRIDE SNIEGAS

MADRIDAS, saus. 12. — Čia pasnigo. Didesnė Italijos daly kilo šalčiai. Tai retas įvykis. Gyventojai daug nu-kentėję.

NORI SULAIKYTI VAIKUS NUO TEATRŲ

ROMA, saus. 11. — Moti-nybės ir Kudikybės tautinė italų organizacija padarė re-zoliuciją, kad Italijoje vaiaims būtų uždrausta lankyti teat-rus ir šokių sales.

FRANCIJA STIPRIAUS GINKLUOJASI

PARYŽIUS, saus. 12. — Nežiūrint įvairių tarptautinių taikos klausimų konferencijų ir suvažiavimų, Francija di-dina išlaidas ginklavinimui.

Darbuojasi apsidrausti a-teičiai. Ji bijos Vokietijos. Tuo tikslu pirmoje vietoje ji visus savo pasienius, pradė-jus Šiaurine jūra ir baigus Tarpžemių jūra, perdėm gink-luoja.

Visu tuo ilgu pasieniu Fran-cija ima dirbdinti tvirtumas su įvairiausiais požeminiais susisiekimais. Tai visa padir-bdinti užims ilgiau keturių me-tų. Bet, sakoma, tada pasie-nis priešui bus nepereinamas.

KUBOJE MAZINAMOS ALGOS

HAVANA, saus. 11. — Kad apsidrausti nepritekliaus Kubos respublikos ižde, iš-spręsta sumažinti algas valsty-bės tarnautojams, kuriems į metus moka daugiau kaip 3,000 dolerių.

UŽDRAUDĖ NUO RAUP- LIŲ ĖPIJIMUS

AMSTERDAM, saus. 11. — Olandijos parlamentas viene-riems metams suspendavo ėie-pyti nuo rauplių žmones.

ARKIVYSKUPAS MESS- MER SVEIKESNIS

BATON ROUGE, La., saus. 12. — Patirta, kad čia sergęs Milvaukes senelis arkivysku-pas jaučiasi kiek sveikesnis.

Į 20 MINUČIŲ 90 MAILIŲ

MONCTON, N. B., saus. 11. — Orinės paštos vairininkas W. Fleming iš St. John į šį miestą skridamas pasiekė pirmenybės. Į 20 minučių pra-skrido 90 mailių.

CLEVELAND, O., saus. 11.

— Sudegė didelis grūdų san-delis, Cleveland Gran Co. pri-guljis. Nuostolių apie vienas milijonas dolerių.

PINIGŲ KURSAS

Lietuvos 100 litų .. \$10.00
Britanijos 1 sv. sterl 4.87
Francijos 100 frankų 3.93
Belgijos 100 belgų 13.98
Italijos 100 lirų 5.23
Šveicarijos 100 frankų 19.38
Vokietijos 100 markių 23.91

"DRAUGAS"

Šiandien, ketvirtadienis
PRENUMERATOS KAINA: Metams — \$4.00, Pirmą mėnesį — \$1.00, Tris mėnesius — \$2.50, Šešis mėnesius — \$4.00, Kopija .50c.
Bendradarbiai ir korespondentai rašyti negrąžina, jei nepažįsta ir neprisiima tam atlyginimo.
Redakcija priima — nuo 11:00 iki 12:00 val. dienomis.
Abonementų kainos pristatomos per telegrafą.
Skelbimai sekančiais dienomis priimami iki 10 val. po piet.

"DRAUGAS"

LITHUANIAN DAILY FRIEND
Published Daily, Except Sunday.
SUBSCRIPTIONS: One Year — \$4.00, Six Months — \$2.50, Three Months — \$1.50, One Month — .75c.
Europe — One Year — \$7.00, Six Months — \$4.00, Three Months — \$2.50.
Advertising in "DRAUGAS" brings best results.
Advertising rates on application.
"DRAUGAS" 2334 So. Oakley Ave., Chicago.

DIENOS KLAUSIMAI

TEISINGUMĄ VYKDANT.

Čia dedame straipsnį, kurio cenzūra neleidžia spausdinti Lietuvos laikraščiuose.

"Paskutinių dienų ištisa eilė bylų, išskeltų kooperatyvų vedėjams, ne vieną rimtesnį žmogų privertė susimąstyti ir pagalvoti iš kur visi tie veikėjai vienu momentu tapo nusikaltėliais, pasmerktais net kalėti. Kas dar labiau sudomina, kad bylos keliamos tik buvusiems krikščioniškų kooperatyvų vadams, o ne kairiųjų kooperatyvų vedėjams, nors ten klaidų ne mažiau padaryta, kaip pirmuosiuose. Štai U. S. — gos vadai p. p. Mikšys ir dr. Draugelis nubausti, štai greit būsiantį Rokiškio U. S. Sm. Kr. likvidacijos byla, štai dar kelios Koop. Centro ir Centralinio Uk. B-ko vedėjams bylos, vis tai buvusių krikščioniškieji kooperatyvai, visi priversti likviduoti, visų veikėjams išskeltos bylos. Kaip tai visa atrodo keista, nesuprantama, imant grynai teisingumo atžvilgiu. O tai nesuprantama, kad tokie pat darbai vertėsi ir kairieji kooperatyvai, už kuriuos šiandien baudžiamieji dešinieji. Ir "Lietūkis" savu laiku statė ukrainietiškus, ne lietuviškus, lašinius, ir kairiųjų yra likviduoti, rasta trūkumų, būta nuostolių, bet visa tai nutylima, ten visa neva "tvarkoje", atleistina. Objektivus teisingumas tokių užuolankų daryti negali, jam visi, kas nusikalto, lygiai baustini. Jis neturi nei sūnų, nei posūnių. Valstybėje, kur nėra tokio teisingumo, kur tai kam daromos išimties, o kai kas specialiai baudžiamas, kad nebegalėtų dirbti ir veikti, nėra teisybės, ten sėjama kerštas, tokios valstybės tautai arti liepto galas. Ten negali būti kalbos apie vienybę, bendradarbiavimą. O dar blogiau, kad privertus uždaryti įsteigtų draugijų duris ir nebesuspėjus išvesti iki galo pradėto darbo,

baudžiama jo padarinius, neatsižvelgiant į tai, kad nebuvo leista įvykdyti pradėtieji žygiai, Nėkiltų šiandien joks dešiniųjų kooperatyvų draugiškų vekselių klausimas, kaip jis nevyksta kairiųjų kooperatyvų tarpe, jeigu pirmiesiems būtų buvę teikiami tokie pat kreditai, kaip šiems pastariesiems. Jie būtų juos išpirkę ir gražinę savininkams, jei būtų galėję dirbti. Bet kaip dirbsi, jei atimami kreditai, siauriamos teisės ir grąšinama teismu. Ir tie pasišventę ūkininkai, kurie juos davė, kad pakeltų savo materialinę būklę, šiandien ne tik nukentėjo medžiaginiu, bet ir moraliniu. Reikia nepamiršti, kad tik kooperatyvų valdybų nariai daugiausia jų davė, tuo tarpu už jų pasižventimą jie dar baudžiami, jiems grąšinama kalėjimu.

Ir už ką?!

Už tai, kad jie buvo pirmieji pionieriai ėmėsi sunkaus ekonominio darbo. Jie jo nebuvo niekad dirbę, bet stėjo dirbti, matydami, kad nelietuviai amžinai naudosis jų trūksu, jeigu jie nelsaus mūsų nerangumo ledo. O per 10 pirmųjų savo veikimo metų negi išėsi klaidų nepadaręs, negi pasidarysi iš karto genijų, ypatingai turint savo konkurentais iš kartos į kartą įgudusius asmenis. Del to jie neapsėjo be vieno antro suklydimo, bet tokių, kurie būtų turėję blogos valios, pasinaudoti ir pakenkti savo kaimynams, buvo gal tik vienas kitas, o smerktini visi, lyg kokie tautos nenaudėliai. Tuo tarpu, kai panašios klaidos kitiems atleidžiamos, net skaudžios jų, kur valstybė pati pridėjo ne vieną milijoną litų, bet jos pamiršamos ir jų autoriai gerbiami. Pora stambių bankų Kaune turi panašias praeitis, bet tas nė nejudinama.

Visa tai matant, ar gali šiandien ūkininkas džiaugtis mūsų šalies teisingumu, ar gali jis būti ramus, kada jo vadai, jo paties prašyti jam padėti vykdyti jo norus ir pageidavimus smerkami už tai, kad jie jo klausė, jam norėjo gero, jam dirbo? Deja, buvo sutrukdyti ir, nepavykus išeiti iš paimniavų, kurių nėra be politinio atspalvio, pabrėžiami ir baudžiami, iš ko kiti tik juokiasi ir žiūri delnus. Jei pasikaitysime kairiąją spaudą, tai kiekvienam jos puslapyje pamatysime tą džiaugsmą.

Tokiuo keliu eidami toli nenuesisime. Anksčiau ar vėliau patys save sunaikinsime. Jeigu vykdyti teisingumą, tai nedaryti išimčių, neduoti progų kitiems išvengti teisybės rankos, bet visus lygiai, kas tik nusikaltes, bausiti ir bausiti ne už del pasišventimo padarytas klaidas, bet už blogą valią, piktus tikslus. Tik toks teisingumas atitiks teisybę ir tik tokį teisingumą įvykdžius mūsų valstybės rimų priskyje bus galima įrašyti "Iustitia est fundamentum regnorum". (Teisingumas yra valstybių pamatas).

KATALIKŲ STIPRĖJIMAS.

Visuose pasaulio kraštuose katalikai stiprėja ir savo skaičiumi ir veikimu. Tikrai pa-

ATSIŠAUKIMAS

LIEUVIŲ KAT. VAKARINIŲ VALSTYBIŲ 7-TOS KONFERENCIJOS RENGIMO KOMISIJOS.

Gerbiamieji: —

Šimt sukanka penki šimtai metų nuo Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Vytauto mirties. Šis jubiliejus yra didžiai svarbus mūsų gyvenime. Todel, Am. Lietuvių R. K. Federacijos Chicago Apskritis, jaudinant reikalą šį jubiliejų tinkamai paminėti, gruodžio 5, 1929, laikytame susirinkime, Aušros Vartų par., vienbalsiai nutarė šaukti Lietuvių Katalikų Vakariinių Valstybių Septintąją Konferenciją, vasario 23 d. 1930 m., 2 val. po pietų, Dievo Apvėždos par. salėje, 717 W. 18th Street, Chicago, Illinois.

Svarbiausi Konferencijos tikslai yra: 1) tinkamai prisiruošti paminėjimui 500 m. Vytauto mirties sukaktuvių jubiliejaus, 2) apsvaistinti kitus mūsų svarbius ir aktualius gyvenimo klausimus.

Konferencijai dalyvauja: parapijos, draugijos, organizacijų apskriviai ir skyriai bei kuopos, klubai ir chorai prisijungiant po penkis atstovus. Atstovai privalo turėti mandatus (igaliojimus) su valdybos parašais.

Lietuviai! Atsižvelgiant į Konferencijos užbrėžtus uždavinius, gavę šį atsišaukimą stokite darban, rinkite atstovus, darykite nutarimus, kuriuos galima siūsti komisijai iš anksto. Konferencijos reikalais kreipkitės pas pirmininką ar raštininką.

KONFERENCIJOS RENGIMO KOMISIJA:

Inf. Antanas Žvirblis, pirm., 6707 S. Maplewood Ave., Phone: Republic 9275.

Stud. Petras Atkočiūnas, rašt., 2334 S. Oakley Ave., Phone: Roosevelt 7791.

Antanas Bacevičius, išitininkas.

NARIAI: Kun. L. Draugelis; L. Šimutis; J. Motekaitis; p. V. Lukošienė.

KONF. RENGIMO TARYBOS NARIAI: Kun. H. Vaičiūnas, kun. Ig. Albavičius, dr. V. S. Maryauskas, p. A. H. Nausėdienė, B. Nenartoniš, adv. F. B. Mastauskas, p. M. Gurinskaitė, adv. J. Grišius, J. Mickeliūnas, kun. P. Gasiūnas, kun. Dr. K. Matulaitis, Antanas Peldžius, p. O. Aleliūnienė, kun. Pr. Vaitukaitis, p. Zofija Jurgaitė, Pr. Zdanuskas, Z. Gedvilas, Pr. Gudas, stud. V. Petrauskas, Ig. Sakalas, V. Rėkus, J. Bulevičius, stud. Adolė Rubliauskaitė, p. S. Sakalienė, J. Aukštaitis.

RED. PRIERAŠAS: šie laiški šiomis dienomis įteikiami visoms draugijoms, organizacijų kuopoms ir klubams.

BAISUS SAPNAS.

Prisimines paskutinįjį teismo, įsigilinau į jojo reikšmę ir ilgai negalėjau užmigti. Užmiges sapnavau tokį baisų sapną.

"Visi iš savo darbų duokite atskaitomybę! — kažkokios be galo rūstus balsas nuolat žymėtinas katalikų augimas Anglijoje ir Vokietijoje. Nuo paskutiniojo cenzo katalikų skaičius ten paaušo 18,527 asmenimis. Pastatyta daug naujų bažnyčių, mokyklų, susilaukta naujų kunigų, veikimas padidėjo, katalikų įtaka

įkyrini šaukė. — Dar taip neseniai jūs buvote kitų vergų: jūs kilnesnieji sūnūs buvo grūdami į šaltąjį Sibirą ir ten guldė savo kaulus. Kiti sunkiais grandiniais sukaustyti kalėjimuose puvo. Motinėles krūvioms asaroms siūnčiančių ar žuvusių raudėjo. Vis tai del tikybos, del spaudos, del žodžio laisvės.

Man pagailo nekaltų asarų ir žiaurių kančių. Dovanojau apsilėdimo kaltes ir suteikiau jums laisvę.

Kaip jūs taja laisve pasinaudojot?

Tiesa, pirmutinio tėvynės meilės karščio pagauti didvyriškai atmušėt aziatų bolševikų gaujas; ištirkėlius bermontininkus, ir, plėšriųjų lenkų antplūdį sulaikėt. Tai heroiški žygiai.

O toliau?

Dorinio supavimo liga ir jūs greit užsikrėtėt. Prasidėjo tarp jūsų politinės rietenos. Pakliuot į valdžią tų, kurie skelbia atvirą kovą Tam, Kuris yra visų laisvių Dėvėjas. Čia vėl, skaitesinės asmenybės neteko kantrybės, susijungė, susikaupė, galingai pasipurtė ir pašalinio juos!

Bet, kas toliau?!

Greitai ir tie pamiršo, kas juos pakylėjo į viršūnes, išspioję savo pagalbininkams į veidą. Pamažu deda savo leteną jiems ant sprando.

Viena po kitos užsidarinėja tos mokslo įstaigos, kurios dar carų laikais driso skinti saviesiems kelią į tikrąją šviesą.

Nachališkiausiu būdu mėtomini ir patvoriūs tie, kurie tokiose įstaigose nori dirbnotis.

Na, o ką gi plačiosios masės? Katalikiškoji visuomenė? Juk čia eina kova del švenčiausių katalikybės principų!

— Riktelėja laiks nuo laiko per spaudos subandžiuotus spiečius ir vėl, skausmą kruvinę nuslopinus, dantis suklendus tyli.

— Ar tat šitaip jūsų yra suprantama katalikų kovojanti Bažnyčia?

Visi iš savo darbų duosite atskaitomybę! — dar rūstesniu balsu pabaigė.

Išskėčiau rankas ir graužiu balsu sušukau:

"Viešpatie, atleisk jiems, nes nežino tą karol!". Ir pabudau šaltu prakaitu išpiltas.

Isigandęs.

žymi, atsivertimų daugybė. Katalikybėn pereina protestantų kunigai, žymūs mokslininkai, profesionalai, įmonininkai ir kitokie. Toks apsiereikimas, žinoma, džiugina katalikiškąjį pasaulį.

INDIJOS NACIONALISTŲ LYDERIS.

Javahar Lal Nehru, jaunas Indijos nacionalistų suvažiavimo pirmininkas, kurio karšta kalba prieš 50,000 delegatų — visiškai atspalaiduoti nuo Anglijos — padarė didelio įspūdžio.

KAS KALTAS?

Chicago Viešasis Knygynas, kuris randasi ant Washington ir Michigan g-vių, turi įvairių knygų ir duoda mandagų patarnavimą be jokio atlyginimo. Ten randasi įvairių tautų, įvairiomis kalbomis knygų, tarpe kurių yra ir lietuvių skyrius. Bet ką reikia pasakyti apie lietuvių skyrių? Na, o ką gi plačiosios masės? Katalikiškoji visuomenė? Juk čia eina kova del švenčiausių katalikybės principų!

Kas kaltas, kad mes tokį silpną skyrių tegalime turėti tokiam, milijniškame knygynne? Ar gi ne gėda mums sveitintaučių akys.

Nepamirškime kad apie lietuvių ir lietuvių literatūrą plačiai žinoma, svetintaučiai ja įdomauja. Lietuvių kalba, tai viena seniausių kalbų, delto ir mokslo žmoinės ja įdomauja.

Štai, teko sužinoti, kad lietuvių kalba bus dėstoma net Chicago Universitete.

Dažnai mums tenka išgirsti patrijotiškų "spyčių" palaikimui savo kalbos; dažnai matosi spaudoje balsai dei palaikymo lietuvių ir t. t. Bet nepasirūpinama viešame knygynne lietuvių skyrio padaryti turtingu, įdomiu.

A. P. S.

Michail'as Jurjevič'as Lermontovas.

MUSŲ LAIKŲ KARŽYGIS.

BĖLA.

(Tąsa)

— Kodel gi taip.

— Ot taip. Aš daviau sau įžadus; kai aš buvau dar podporučiku, kartą, žinot, mes pažiūrėjau tarpusavy, o naktį iškilo pavojus: štai mes ir išėjome fronte linksni; na jau ir teko mums, kai sužinojo Aleksiejus Petrovičius: neduok, Viešpatie, kaip jis perpyko. Tik, tik neatidavė teismui. Taip ir, yr, kitą kartą ištisus metus gyvenį, nieko nenatai, o kaip tik čia degtinė — prapuolęs žmogus.

Išgirdęs tai, aš veik nustočiau vilities.

— Gi štai nors čerkesai, — tęsė jis: — kaip pasigers būzos (gerimas iš miltų, lyg ir broga), vestuvėse arba laidotuviuose, tai ir eina poštyne. Aš kartą varguis koks išnešiau, o dar pas taikų kunigaikštį buvau svečiuose.

— Kaip tai atsitiko?

— Štai, (jis prisikimšo pypkę, užtraukė ir pradėjo pasakoti), štai, matykit, aš tuomet stovėjau su kuopa tvirtovėje už Tereko, — greitai jau sueis penki metai. Kartą, rudenį, atėjo transportas su proviantu (maistu), transporte buvo karininkas, jaunas, kokių 25 metų žmogus. Jis atvyko pas mane pūnoje formoje ir pranešė, kad jam įsakyta pasilikti pas mane tvirtovėje. Jis buvo toks plonutis, išbalęs; jo mundieras buvo tokis naujutis, ir aš tuojau supratau, kad jis pas mus Kaukaze neseniai. "Jūs tur but, — paklausiau aš jį, — atkelti čia iš Rusijos."

— "Taip tikrai, ponas štabas — kapitonas", — atsakė jis. Aš paėmiau jį už rankos ir tariau: "Labai džiaugiuosi, labai džiaugiuosi. Jums bus truputį nuobodu. Na, bet mudu gyvensim bičiuliškai. Taip, prašau, mane vadinti tiesiog Maksimu Maksimovičiu, ir meldžiu — kam gi šita pilna forma. Ateikit pas mane visuomet su kepure". Jam davė būta ir jis apsigyveno tvirtovėje.

— O kaip jo vardas? — paklausiau aš Maksimą Maksimovič.

— Jo vardas... Grigorijus Aleksandrovičius Pečorinas. Puikus buvo jaunuolis, drįstu jus tikinti; tikrai mažumą keistas. Juk, pavyzdžiui, lynojant, šaltį išbūna visą dieną medžioklėje, visi perstips, nuvargs, — o jam nieko. O kitą kartą, sėdi sargo kambaryje, vėjas kvepia — tikina, kad peršalo; langinėmis barkstels — jis sudrebės ir išsigas, o prie manęs ejo ant šerno viens prieš vieną; būdavo, ištisas valandas žodžio neišgausi, užtat kai jau pradės kada pasakoti, tai pilvėliai trūksta iš juoko... Taip, didelis keistulis ir, tur but, turtingas žmogus: kiek jis turėjo įvairių brangių daiktų...

— O ilgai jis su jumis gyveno? — aš vėl paklausiau.

— Apie metus. Na, bet gi užtai man atmintini tie metai; pridirbo jis man rūpesčių, ne tuomi tebutie atmintas... Juk esama, tiesa, tokių žmonių, kuriems gimiant būna užrašyta, kad su jais turi atsitikti nepaprasti dalykai.

— Nepaprasti? — sušukau aš žin.

— Nepaprasti, pripildamas jam arbatos.

— Tai štai, aš jums papasakosiu.

Varstus apie 6 nuo tvirtovės gyveno vienas taikingas kunigaikštis. Jo sūniukas, vaikas, kokios 15 metų įprato pas mus vis atjoti: kasdien, būdavo, tai šis, tai kito. Ir jau tikrai mūdu su Grigorijum Aleksandrovičium išpaikinuom jį. O koks jau buvo pramuštgalvis, tikęs kam tik nori: ar kepurę nukelti pilname šoly, ar iš šautuvo šauti. Viena buvo jume bloga: labai grabštus buvo į pūnigas. Kartą, juokais, Grigorijus Aleksandrovičius prisizadėjo jam duoti raudonąjį (pinigas-červoncas) jeigu jis pavogs jam iš tėvo bandos geriausią ožį; ir ką jį manote. Sekančią naktį atitempė jį už ragų. O, būdavo, sumanysim mes paezint, tai akys krauju ir pasriūva, ir tuojau už kinžalo (kardo). "Ei, Azamatė, ne tau kapoti galvas, — sakydavau aš jam: — jamanu taps tavo smageninė."

"Kartą atjoja pats senis Kunigaikštis kviesti mus į vestuves; jis leido vyresniąją dukterį už vyro, o mūdu būvova su juo kūnakai (bičiuliai), tai negalima juk, žinot, atsisakyti, nors jis ir totorius. Nuvykome. Atle daugybė šunų mus pa-

sitiko triukšmingu lojimu. Moterys, pamatę mus, slėpėsi; tos, kurias mes galėjome pamatyti iš veido, toli buvo ne gražuolės. "Aš buvau kur kas geresnės nuomonės apie čerkesiukes", tarė man Grigorijus Aleksandrovičius. "Palaukit", atsakiau aš, nusijuokdamas. Aš turėjau savo mirtį galvoje.

"Kunigaikščio saklėj susirinko daug žmonių. Azijiečių, žinot, paprotys visus sutiktus ir aplinkinius kviesti vestuvėms. Mūs priėmė pilnų pagerbimu ir nuvedė į kūnakinę (lyg ir svetainę, kur priima aukštesniuosius svečius ir gerus bičiulius). Aš, vienok, neužmiršau pastebėti, kur pastatė mūsų arklius, — žinote, nenumatydam atsitikimui.

"Kaip jie švenčia vestuves? — paklausiau aš štabas-kapitoną.

(Bus daugiau)

Demokratija — žmonių valdžia.
Sv. Tomas Akvinietis.

Prašau Į Mano Kampelį

Prof. Kampininkas

Kad ir dvidešimtas amžius, ale pas mus, katalikus (gėda ir sakyti) vis da yra, taip sakant, "netašyto" susiprati-me elemento.

Iš vienos vietos jūsų prof. Kampininkui pranešama, kad ten esama katalikų, kurie be-dieviškų vakarų tikėtus par-davinėja katalikams.

Daugely kolonijų esama ka-talikiškų draugijų, kurių pir-mininkai per susirinkimus na-riams kryžių ant stalo pasta-to, o patys namuose laisva-manių bei cecilistų laikraščiais

"šviečiasi". Ir da nesisarma-tija viešai tuo girtis.

Esama katalikiškų draugi-jų, pats žinau, kurių valdy-bų nariai yra uolūs tokios kvai-lybės: "žmonės daugiau nebe-mirs" sekėjai — biblistai. Ir keista, kad visa draugija tai žino, bet nedaro savo kūnui "operacijos". Pavojinga yra laukti, kad tokia "zaroza" pati užgytų. Juk žuvis nuo galvos pradeda pūti.

Esama pas mus vargoni-ninkų, kurie negali įžiūrėti skirtumo tarp savo, kaip vargonininko, pareigų ir daly-vavimo bedieviškuose vaka-ruose. Prof. Kampininkas ne-gali jų kitaip vadinti kaip tik bedievių talkininkais, pa-dedančiais griauti žmonių šir-dyse tikėjimą.

Yra ir daugiau mūsų tarpe "špetnių" reiškinų, kurie katalikams tik gėdą daro; ale kaž kodėl ar bijomasi, ar ne-norima to "smarado" tikrai pajudinti.

išvykęs į Europą. Tuose na-muose misija apgyvendinta.

Lapkričio 23 d., 11:00 pirm-pietų misija iš majoro namų automobiliais nulydėta į val-dovo rumus. Įvyko nepapras-tai iškilmingas oficialis prie-minimas, kuriame dalyvavo be-valdovo jo žmona, jo namiš-kiai, visi valdžios nariai ir aukštieji kariuomenės virši-ninkai. Rumų pašaliais buvo tukstanciniai kareivių. Misijai salutuota armotų šaudymais. To priėmimo laiku misijos viršininkas valdovui, jo žmo-nai ir jo namiškiams įteikė sa-kytas dovanas. Reikšta gilios padėkos Šventajam Tėvui už dovanas ir misijai už apsilan-kymą, tų dovanų atvežimą.

Po to per kelias dienas į-vyko kasdien oficialiai pietūs ir vakarienės misijos pagerbi-mui. Tuos pokylius rengė val-dovas, tai ministariai, tai val-dovo žmona. Lapkričio 28 dieną misija apleido Addis — Abeba. Išsivežė daug pergy-ventų gilių įspūdžių. Gruo-džio 2 d. laivu apleido Gibuti.

Misiją sudarė: arkivysku-pas Marchetti — Selvaggiani ir trys kiti kunigai, arkivys-kupui palydovai.

Abisinijos valdovas (jis tu-ri imperatoriaus titulą) yra palankus Katalikų Bažnyčiai ir katalikų misijoms.

UŽ UŽMOKESNIO LYGYBĘ.

Miss Agnes L. Peterson, A-merikos J. Valstybių Darbo departamento moterių biuro direktorės pagalbininkė, pa-skelbė biuletiną apie moterių darbininkių padėti.

Biuletine pažymima, kad moterų iškovota šioj šaly vi-siška politinė laisvė joms brangiai atsiejusi. Tuomi jos prarado iš senų — senovės gy-vavusių vyrų karžygingumą moterių atžvilgiu ir priede nelaimėjusios darbe sau rei-kalingos lygybės. Šiandie už viepodą darbą moterys darbi-ninkės toli pigiau apmokamos už vyrus darbininkus.

Jei seniau mergaitė išseida-vo už vyro, nuo pastarojo jinau tikėjosi pilno išlaikymo kaip sau, taip busimai šeimynai. Taip ir budavo. Seniau vyrai moterių atžvilgiu buvo tikrais karžygiais. Šiandie gi taip nėra. Jei moteris išsi-kovojo lygias teises politiko-je, tegul sau žinosi. Šiomis laisvės teisėmis ji daug ką prarado ir to visa savo lai-mėjimu negali padengti.

Seniau moterims nerupėda-vo rūpintis savo šeimynų iš-

laikymui. Visa ta našta buvo ant vyrų pečių. Moterys tik namie šeiminkavo. Svarbiau-sias jų užsiėmimas buvo na-utomobiliais nulydėta į val-dovų rūša, gi svarbiausia pa-reiga — vaikų auklėjimas. Šiandie gi didžiama moterių yra priverstos eiti uždarbiau-ti, kad bendrai su vyrais iš-laikyti šeimynas. Tokiu budu jos prarado savo pašaukimo kiltumą, koks amžiais buvo branginamas.

Miss Peterson svarbiausią domę atkreipia už užmokesnių nelygybę už darbą. Ji parei-škia, kad ta nelygybė yra iš-senovės užsilikusių prietarų, buk silpnėsioji lytis turi but mažiau apmokama. Ta nely-gybė labai neteisinga ir mo-terys darbininkės tai turi ko-voti, kol laimėsiančios.

Jei likimas lemia moterims šiandie bendrai su vyrais už-

darbiauti, tad už atliekamus gai prisimins savo geradarę vienodus darbus su vyrais jos turi but apmokamos lygiai kaip vyrai. Visur turi but įvesta užmokesnio lygybė.

Aguona.

BROLIAI AMERIKIEČIAI!

Š. m. gegužės mėn. 31 d. 10 val. į "Ryto" administraciją užėjo, atvykusi pasisvečiuoti į Lietuvą ponis Agota Sabu-tienė, gyvenanti Amerikoje St. Louis, Ill., ir užprenumeravo "Rytą" visiems metams net šešioms savo giminai-čiams. Be abejo, tai buvo gra-žiausia dovana, kurią Ji ga-lėjo savo senai matytiems gi-minėms, nes "Rytas" eina kasdien ir kasdien skaityto-jas, jį paėmęs į rankas, dėkin-

gai prisimins savo geradarę užsakytoją.

Kiekvienas iš Jūsų taip pat padarys didelį džiaugsmą sa-vo artimajam, jei Naujų Me-tų proga užprenumeruos jai "Rytą" — vienintelį Lietu-voje katalikišką dienraštį.

Žinoma, kiekvienas iš Jūsų neužmirš "Rytą" ir sau už-siprenumeruoti, ar sumokėti, jei dar nesumokėta, už pra-ėjusį laiką.

Tuo Jūs pradžiuginsite sa-ve, kitus ir paremsite vienin-telį Lietuvos katalikų dien-raštį.

Prenumeratą galima siųsti pinigais ar čekiais adresu: "Ryto" administracija, Kau-nas, Duonelaičio g. 24. Lith-uania. Kaina metams: Lietu-voje — 50 litų, Amerikoje — 100 litų, pusei metų — per-pusę.

LABDARIŲ CENTRO VALDYBA

Pirm. A. Nausėda

1024 Center St.
Tel. Lincoln 3044

Rašt. P. Fabijonaitis

2350 So. Oakley Ave.

Išd. Kun. F. Kudirka

2334 So. Oakley Ave.

AGITATORIAI:

Kun. K. Matulaitis

2334 S. Oakley Ave.

V. Duoba

2328 W. 23rd St.

J. Dimša

3230 So. Emerald Ave.,

M. Šlikas

10555 So. State St.

Visokiais Labdarybės rei-kaiais kreiptis į valdyba arba agitatorius.

ĮVAIRŲS STRAIPSNIAI

ŠVENTOJO TĖVO MISIJA Į ABISINIJĄ.

Neseniai žiniose paduota, kad praeitų metų pabaigoje Šven-tasis Tėvas Pijus XI į Abisi-niją (Ethiopia) pasiuntė spe-cialę misiją. Tos misijos svar-biausias tikslas buvo pasvei-kinti tos šalies valdovą, nese-nai visai užėmusį sostą, nes pirmiau jis buvo vien regen-tu. Be to, tas valdovas anais metais lankėsi Romoj ir buvo priimtas Šventojo Tėvo au-diencijoje. Tatai pasiūsta spe-cialė misija atliko taip vadi-namą revizitą.

Einant Rytų įpročių, spe-cialė misija Abisinijos valdo-vui ir jo žmonai nuvežė Šven-tojo Tėvo dovanų — valdo-vui Popiežiaus portretą aukso rėmuose ir aukso medalį, gi jo žmonai Dievo Motinos Nuo-latinės Pagelbos statulą ir taip pat aukso medalių. Do-vanos įteiktos ir valdovo na-miškams.

Įdomi buvo tos misijos ke-lionė per Abisiniją traukiniu per plačiasias dykumas. Mi-sijos priešaky buvo Jo Ekse-lencija arkivyskupas Fr. Marchetti — Selvaggiani.

Iš Francijos miesto Marsei-lles misijos nariai garlaiviu per Tarpžemių jūrą nuvyko į Gibuti, francuzų Somalilandą, Afrikoj. Tai buvo lapkričio 17 d. Tenai misiją pasitiko vys-kupas Jarosseau, Gallas (Abi-sinija) apaštalinis vikaras, A-bisinijos valdovo specialis at-stovas ir francuzų valdžios atstovai. Valdovo specialiu atstovu buvo Belatton Ghota Wolda Mariam, Abisinijos vi-dujinių reikalų vyriausias di-rektorius, katalikas.

Ant rytojaus iš Gibuti Abi-sinijos specialiu traukiniu mi-sija leidosi į sostinę Addis A-beba. Ėmė tris paras važiuo-ti. Pirmąją dieną važiuota per plačiausias dykumas, kur vie-tomis gyvena somali pader-mės. Jų gyvenimas labai pri-

mitivis. Ties pašieniu traukini pasitiko kiti Abisinijos valdo-vo atstovai. Naktimis neva-žiuta. Tad pirmąją naktį mi-sija apnakvota miestely Dire — Daoua, gubernatoriaus na-muose. Miestelio gubernato-rium pasirodė yra Baashah-warad Habtwold, kurs moks-lus ėjęs Ohio valstybės (Ame-rikoj) Universitete.

Kitą dieną misija važiavo išimtinai krumynais apaugu-siais plotais ir iš vagonų per langus teko matyti daug viso-kių žvėrių, taip pat įdomių paukščių. Kai-kur skleidėsi knoplačiausios ganyklos. Ant-ra naktis praleista prekybos stoty. Nebuta reikalingų pa-togumų.

Trečią dieną pavakarėj trau-kinis pasiekė sostinę Addis — Abeba, kur yra apie 110,000 gyventojų. Tai vienatinis svar-biausias Abisinijos centras.

Stoty garbingą Šventojo Tėvo misiją pasitiko ir svei-kino užsienių reikalų direkto-rius. Vietos katalikai pirmiau-sia atvykusiai misijai suren-gė iškilmingą priėmimą.

Iš stoties misijos nariai valdžios automobiliais, lydi-mi kariuomenės raitelių, nu-vežti į miesto majoro namus. Pats majoras tuo laiku buvo

"DRAUGO" METINIS KONCERTAS

— I V Y K S —

Sekmadienyje,
Sausio - January 26,

LIETUVIŲ AUDITORIJOJE

TUBBY

It's a Brave C

Who Knows When to R

MUSŲ POEZIJA IR DAINOS

SPINDULIAI.

Yra spinduliai—Jie, pamilę bakažę,
Paauskina skurdo lopus,
Ir viltis ten nauja vėl bus,
Kur jų išpindo saulūžė. —

Yra spinduliai, — jie apmirusią sielą,
Širdies mylinčios plakimu,
Aliejų šventų dvelkimu,
Gaivina, — ir žmogui vėl miela.

Yra spinduliai...

Leonas Vitkauskas.

DZUKIŠKA DAINA.

(Tarmė paliekama ta, kaip dainuojant užrašyta. Red.)

Aš užsimaniau ramaus miegelio,
Aš apsiversiu raibu deguti. *)
Aš apsiversiu raibu deguti,
Oi aš nulėksiu močiutės dvaran.
Oi aš nulėksiu ir t. t.
Kur aukšti mūrai, margi pakajai,
Gali pakajų vyšnių sodas,
Tami sodely ievary krūmas.
Oi aš intūpsiu ievary krūman,
Aš užkukuosiu degutės balsu.
Išais močiutė pauliodama,
Degutės balso paklausydama.
Anta plūksnelių būtų degutė,
Anta balsio — mano dukralė.
— Oi dukra, dukra, dukrala mano,
Oi kam tep sėjai tankiai rūtelę.
Oi kam tep ir t. t.
Oi kam vožiniais už pono aicė.
Oi kam vožiniais ir t. t.,
Kuris važavo šašatu žirgų.
Kuris važavo ir t. t.,
Iš šalių jojo viernos slūgelės.
Iš šalių jojo ir t. t.
An kamų degė šviesios žvakelės.

*) Degutė — gegutė.

Padainavo A. Šerkšniūtė, Abarauskij k., Leipalingio val.
Užrašė St. Šerkšnas.

MUSŲ DAINOS.

Daina yra tautos papuošalas. Jei neturėtume dainų — tauta būtų lyg apmirusi negyva. Tačiau dainų mes turime daug ir gražių. Lietuvių tauta yra labai poetinga ir toji poezija pasireiškia daugiausia liaudies dainose. Liaudies dainose yra apdainuojama sodiečio vargai ir džiaugsmas. Daina užslopina vargus, lengvina darbą, kariautojui pridūoda vilties ir drąsos, svetimoje šalyje esančiam ilgesio dienas trumpina. Jei esi linksmas — dainelė tave žavi, jei nuliūdes, tai ji suramina, jei tave vargas slėgia, jinau tau paguodos ranką tiesia, aiškų vilties spindulėlį širdin skleidžia, drąsiai mintį sieloj audžia.

Mūsų liaudies dainos, tai poezijos perlas, tyriausias veidrodis, kuriame atsispindi visas tautos gyvenimas. Mūsų senovės dainose glūdi grožis, poezija. Iš jų aiškiausiai ga-

lima pažinti senovės lietuvių būdą, jų dvasią ir papročius. Jos dažnai skamba taip liūdinau, taip galingai, kaip patis lietuvių gyvenimas; mat, lėta lėta mūsų brolių amžinai vargas slegia. Jis vis susimąstęs dainą niūniuoja, į ją savo širdies skausmą lieja. Ar brolis laukelį arija ar kariauna, ar sunkų baudžiavos jungą nėslopiną vargus, lengvina darbą, kariautojui pridūoda vilties ir drąsos, svetimoje šalyje esančiam ilgesio dienas trumpina. Jei esi linksmas — dainelė tave žavi, jei nuliūdes, tai ji suramina, jei tave vargas slėgia, jinau tau paguodos ranką tiesia, aiškų vilties spindulėlį širdin skleidžia, drąsiai mintį sieloj audžia.

Oi rūta, rūta,
Rūtelė žaliuji,
Kodel ne žaliuoji
Žiemą, vasarėlę?..

Tai vėl:

Sėjau rūtą, sėjau metą,
Sėjau leliję —
Sėjau savo jaunas dienas,
Kaip žalią rūtelę.

Dygo rūta, dygo metas... ir t. t.

Arba štai:
Oi dariau, dariau ežes,
Oi sėjau, sėjau rūtelės.
Oi lanky, lanky mane ber-neli

Zaliam rūtų darželyj.
Šie pavyzdžiai aiškiai spalvomis piešia lietuvių papročius, jų sielos kilumą, jų prisirišimą, meilę prie rūtų darželio. Ir kodel gi sakoma rūtų darželis, o ne gėlių darželis, juk tiek jame puikių, akį veriančių gėlių. Mūsų lietuvių iš visų gražiausių gėlių, pasirinko savo širdžiai kukliausią žaliąją rūtelę. Ją visų labiausiai brangina ir myli, nes toji rūta — žaliuji, tai lietuvių doros simbolis. Kol ji žaliuoja — lietuvių linksmai dainuoja, kai ji nuvysta — lietuvių vargelin nugrimsta. Mat, jau iš senovės lietuvių mergelės skaistybės dorybė save vainikuoja, tartum vaidilutė šventą ugnį — mūsų seselė savąja rūtelę saugoja. Bet deja... šian-dien ne visai jau taip yra... Ir ta mūsų tautos kūreja, jaunoji mergelė vis dažniau ir dažniau prie tos sielos aukuro užsina... Nelaimė. Ugnelė užgesa. Baisi tamsa tada paplysta... Ir tie tamsybės šešėliai vis labiau ir labiau mūsų tėvynę pančioja.

Malonios tėvynės dainos visą mūsų gyvenimą, nuo lopšio, ligi karstui, ant savo palkaus aukuro iškloja.
Lietuva — dainų šalis. Nors taip malonios mūsų pranokėjų dainos, taip jos gražios ir žavėtinės, tačiau juo tolyn, juo labiau vis nyksta, gėsta ir amžių bedugnėn ritas viena pas-kui kitą. Laikui bėgant, jaunimo meilė savosioms dainoms atvėso. Jis pradėjo raminti savo sielą naujomis, savo dvi-

siai svetimomis dainomis, o tikroji mūsų tautos daina, šiandien glūdi veik tik senelių atmintyje, samanotoj pir-kelėj Daina — gyvoji mūsų tautos, mūsų senovės istorija, juo ji skambės plačiau, juo mūsų tėvynės meilė žėrės karščiau.

Žygingas.

"PAPUGŲ LIGA".

Marylando valstybėje kele-tas žmonių pavojingai susir-go užsikrėtę "papugų liga". Tai įvyko nuo importuotų tų paukščių, kurie namie nar-vėdavo laikomi.

Amerikos J. Valstybių žmo-nių sveikumo generalis chi-rurgas Cumming iš Washing-tono paskelbė išspėjimą, kad žmonės paliautų glamonėje importuotas papugas, kurių daugelis serga taip vadinama "Psittachosis" liga, kas yra artima plaučių ligai arba šil-tinei.

Generalis chirurgas tą iš-tėpimą atliko, kada Marylan-do gubernatorius kreipėsi į sa-koną šalies sveikumo biurą prašydamas pasiųsti savus gydytojus į Baltimore ir An-napolis, kur keletas asmenų pavojingai serga ta liga.

Generalis chirurgas pareiškia, jog jis neįprastai tame pavojaus, "kadangi ta liga pereina tik nuo papugų į žmo-nes, gi žmonės kiti nuo kitų negali užsikrėsti. Bet jis iš-pėja, kad žmonės papugų ir jų narvų dėl visoko šalintusi. Iš Vokietijos apturima ži-nių, kad ir tenai kai-kur žmo-nės susirgę nuo papugų. Il-gus metus ta liga Europoj ne-buvo žinoma, tik šmet netikė-tai iškilusi. Kas blogiausia, kad ši liga perdėm neištirta.

Ir Vokietijoje jau buvę miri-mų nuo tos ligos.

Vokietijos vidurinių reika-lų ministeris iškelia reikala-vimą, idant atskirios vokiečių valstybės kokiame laikui už-draustų iš savo ribų papugų išvežimą.

Amerikoj gi tuo reikalu bus atlikti nuodugnūs ištirimai.
D. C.

PADEKA AMERIKIEČIAMS

Brangūs Užjūrio Broliai!

Šiomet siuntinėsimė Tams-toms "Vienybę". Tamstų gra-žūs ir širdingi atsiliepimai a-pie "Vienybę" mus labai džiū-gina. Ne vienam iš Tamstų, prieš 20 su viršum metų gy-venant Lietuvoje, be abejo, teko skaityti pirmuosius "Vie-nybės" numerius ir džiaugtis katalikišku laikraščiu. "Vie-nybė" nenori nutraukti ry-šių su Tamstomis — nori nuo-lat Tamstas lankyti iš gim-tojo krašto, iš Lietuvos.

Dėkodami už širdingumą ir malonų prielankumą visiems

PILNAS EGZAMINAS

\$5.00 TIKTAI \$5.00

SPECIALISTAS

Tai gi nenustatytas, bet elikt pas tikrą specialistą, ne pas kokį nepatyrėlį. Tikras specialistas, ar ba profesorius, neklaus juos kas jums kenkia, ar kur skauda, bet pasakys pata, po pilno išgami-navimo. Jūs autapypat laikite ir pinigus. Daugelis kitų daktarų negalio pagelbėti jums delfo, kad jie neturi reikalingo patyrimo, su-radymų žmogaus kankinamųjų. Mano Radio — Scope — Rag- X-Ray Roentgen Aparatus ir vi-siškas bakteriologinės egzamina-vimas kraujo atidengs man juos tikras negeroves, ir jeigu aš pa-imeju jū gydyti, tai jū su sveikata ir gyvenimu sugrįš jū taip kaip buvę pirma. Jeigu kenkia nuo ligų skilvio, žarnų, inkstų, odo, kraujų, nervų, širdies, reumatiz-mo, kirmynų, uždegimo žarnų, sil-pnų plaučių, arba jeigu turit ko-kia užsėmėjus, įsikėrusius, chironišką ligą, kuri nepasidavė net gabiām šeimynos gydytojui, neatidėliokit neatėję pas mane.

DR. J. E. ZAREMBA

SPECIALISTAS

Inėjimas Rūmas 1614

10 W. JACKSON BOULEVARD

Arti State Gatvis

Ofiso Valandos: Nuo 10 ryto iki 1 po pietų. Vakara nuo 5 iki 7

Medžioms nuo 10 ryto iki 1 po pietų.

Relieve Coughs, Colds,

Headache, Rheumatism

and All Aches and Pains

with

MUSTEROLE

WILL NOT BLISTER

All druggists—35c and 65c jars and tubes.

Children's Musterole (milder form) 35c.

Better than a Mustard Plaster

Fenn-a-mint

The Laxative

Mėgsta ji visi

Skanus kramtimui

mint, taip kaip gumė.

mūsų Broliams užjūryje ir y-pač Tiems, kurie pasiskubino atsilyginti, šiuo laiškeliu kreipiamės į Tuos, kurie dar neatsilygino už 1929 m. "Vie-nybę" ir prašome ir toliau mūsų neužmiršti.

"Vienybė" metams kainoja tik 60 amer. centų. Tai ne-paprastai pigu.

Jums gražiausius linkėjimus siunčia ir sveikina su Nau-jais 1930 metais.

"Vienybė", Kaunas, Mieke-vičiaus g-vė 21 nr. Lithuania.

POLICIJA ISPURTUSIAM MEDY

WAHRENHOLZ, Vokietija, saus. 12. — Šio miestelio policija, neradusi savo sto-čiai namų, laikiną stočių įtaisė milžiniškam išpurtusiam a-žuole. Jeiti išpurtiman įtaisytos durys. Ant durų padėta parašas: "Vietos policijos sto-tis."

PLATINKITE "DRAUGĄ"

JOS. F. BUDRIK, Inc.
Muzikos Krautuvė

Radio, 9 tubų,
3 screen grid
tubos, Dynamic
spekeris, kaina
su tubomis, su
kabinetu, su vi-
skuo

\$92

Naujas grojklis pianas, kai-
na \$195

Portable, panašamas fonogra-
fas, vertės \$15, tiktai

už \$6.95

(tik vienas del kiekvieno kos-
tumerio). Galima groti visus
tuos naujus rekordus, kuriuos
girdite per radio.

Lietuviški Radio Programai per W. C. F. L. kiekvieną nedėdienį nuo
1 iki 2 po pietų. Per WHFC kas ketvergą, nuo 7 iki 8 val. vakarų,
duodami išsami Jos. F. Budriko korporacijos

JOS. F. BUDRIK, Inc.

3417-21 South Halsted Street

Tel. Boulevard 4705

Raising the Family-

On yes! Pa did all the work?

Lietuvos Sūnūs!

1930 metais sukanka lygiai 500 metų, kai Lietuva neteko D. L. K. Vytauto Didžiojo. Neteko Didvyrio, kurio kūrė-biškioji išmintis švėturiauo visam pasauliui, kurio skaisti aureolė tebespindi ir šian-dien.

Praslinko penki amžiai, nu-bluko istorijos lapai, maža teliko Vytauto Didžiojo dy-vinos galybės gyvųjų nevys-tančių žymių, — bet skambūs padaviniai apie Didžiojo Lie-tuvos Valdovą genijų, apie Jo milžinišką Vals-Liet, nuo Bal-tijos iki Juodųjų jūrų — te-bežaibuja ir šiandieną. Vy-tautas Didysis buvo, yra ir bus aukščiausios išminties sim-bolis. Jo genialaus valdymo paslaptys nenuvys per am-žius. Jo garbė ir šlovė ne-nustos gaivinti pasigėrėjimo jausmus visose kultūringose tautose. Todel, kad Vytautas Didysis buvo netik galingos Lietuvos Valdovas, bet ir vi-sos žmonijos slaugintojas bei kosmiškosios kultūros ir ci-vilizacijos pranašas.

Suprantama tad, kodel Vy-tauto Didžiojo iškilmingoms sukaktuvėms besiruošdama su bruzdo visa Lietuva, kodel taip pat sujudo ir išblaskyti po platųjį pasaulį mūsų tė-vynainiai, kurių tarpe di-džiausio aktualumo parodė lietuviai — amerikiečiai, — tie gerieji mūsų kompatriotai ir draugai, tie nuolatiniai Lietuvos rėmėjai tiek džiaug-smo, tiek liūdesio valandomis. Juk Didvyrių dievinio kul-tas yra įprastas visoms tau-toms, visai žmonijai. Juk jis, tas kultas, tik ir gaivina žmo-nijos kultūrinį brendimą.

O kad konsoliduotų tą pa-triotišką judėjimą Lietuvos laikinojo sostinės susitvėrė net specialus organas — Vy-riausias Vytauto Didžiojo iš-kilmingoms sukaktuvėms ruo-šti Komitetas. Gi provincija nusisagstė pagelbiniais komi-tetais — ir taip, kad šiuo me-tu nebeliko nė vieno kampe-lio, kur nebūtų ruošiamasi be-siartinančiai Tautos didžiulei šventei.

Vadinasi, belieka tik, kad iškilmių metais atgimtų ir

stabilizuotųsi visas Vytauto genijaus didingumas, kad iš-kraujo ir pelenų atgimusiūs Lietuvos dirvonai išdaigintų viliojančius ir garbingą ateitį švėturius, kad mūsų šalis ap-sikaisytų Vytauto vardą gar-binančiais židiniais — muze-jais, mokslo įstaigomis, gran-diozinu Vytautui Didžiajam paminklu etc. — Ir, pagaliau, kad apsikaisiusi Lietuva vei-kiau grąžintų sau pagrobta Vilnių.

Bet kad visa tai įgyvendin-tum, — reikia lėšų, lėšų ir lėšų. O šias lėšas sukrauti — pačios visuomenės šventa pa-reiga.

Tad lai nepasileika nė vie-no abejingo Lietuvos sūnaus šioms kilnioms tikslams. Au-kokime visi — iki vieno, ne-žiūrint nei tautybės, nei tiki-mos, nei politinio nusistatymo. Pramonininkai, pirkkliai ir ūkininkai nuo savo pelno, — o karininkai, valdininkai, lais-vųjų profesijų žmonės, amati-ninkai, darbininkai ir kiti nuo savo algų ir uždarbių — vi-si skirkime bent per metus tam tikrą nuosimtį Vytauto Didžiojo Fondo Komitetui.

(pas.)
Sofija Smetana,
Vytauto Didžiojo Fondo Kom. Garbės Pirmininkas.

(pas.)
Paulius V. Brazauskas,
Vyriausiojo Vytauto Didžiojo Iškilmių Kom. Pirmininkas.

(pas.)
Anastazija Rimšienė,
Vytauto Didžiojo Fondo Kom. Pirmininkas.

Red. prierasas. — Ir ame-rikiečiai ruošiasi Vytauto Di-džiojo jubiliejų paminėti. Va-karinėse Valstybėse daromi tai iškilmei ruošti planai, ku-rie bus priimti businøj liet. kat. konferencijoj, vasario 23 d. Toj konferencijoj ir tinkamas komitetas bus suorgani-zuotas.

Idėję šį atsišaukimą, turi-me pastebėti, kad Lietuvoje yra sudarytas ir Vyskų komi-tetas Vytauto jubiliejui pa-minėti. Šis komitetas rupina-si bažnytinių pareigų suruo-šimu ir rinkimu medžiagos iš Vytauto padarytų nuopelnų Bažnyčiai.

sieninių "Drango" kalendo-rių, giminingų ir pažistamųjų. "Drango" agentas p. J. Mockus ir užpūstais ke-liais "Drango" visiems kas-dien į laiku pristato. Vargiai berastum kitą tokį pasišven-tusį spaudai žmogų.

KITA ŽYDAMS PUIKI PROGA.

Jei tikėti "International News Service" pranešimui iš Madrido sausio 3 d., tai Ru-sijos, Lenkijos ir Lietuvos žy-dams švinta nauja proga ras-ti sau atitinkamą gyvenimui vietą.

Sakoma, Ispanijos valdžia pasirengus paskelbti viso pa-saulio žydams kvietimą, kad jie vyktų į Ispaniją, kur jie pagelbėjami ir kur jie at-ras sau tinkamą gyvenimui vietą ir sąlygų.

Ispanijos valdžia, sakoma, labiausiai pageidaujanti Ru-sijos ir Lenkijos žydų. Gi mes pridėsime, kad Ispanijai bu-tų atitinkami ir Lietuvos žy-dai.

Kam Ispanijai reikalingi žydai? Sakoma, šalies preky-bos padidimui. Ispanai yra nuomonės, kad kaip Rusija, taip Lenkija žydų nebrangina. Bet jei žydai tas šalis koku nors būdu staiga apleistų, jos greitai pasijustų turinčios di-delius nuostolius vidujinėje pre-kyboje.

Ligi 1492 metų Ispanijoj buvo žydų galybės. Tais me-tais karaliaus Ferdinando pa-rėdymu jiems liepta — apseista Ispanija. Didžiuna žydų pė-rsikėlė į rytinę Europą. Kai-kurie išvyrti žydai Ispanijoj buvo gyvenę pradėjus trečiuo-ją šimtmečią. Jie buvo pavel-dėję ispanų kalbą ir įpročius. Vadinosi "sesapardio" žy-dais. Pirm dešimties metų, ty. po didžiojo karo, Ispanijos valdžia paskelbė kvietimą tų žydų gentkartėms grįžti į Is-paniją. Bet nyki dalis jų at-siliepė ir grįžo. Tad dabar Ispanijos valdžia galvoja pa-skelbti viso pasaulio žydams kvietimą. Kuriems žydams kur blogai gyvenasi, tie turės pro-gos vykti į Ispaniją. Keista tai Ispanijos val-džia.

MR. T. A. D.

Nuo reumatizmo ir šalčio
Kas yra tas T. A. D.?

T. A. D. yra liuosuojantis, valantis ir taisantis vidurius vaistas, T. A. D. tukstančiai žmonių vartoja, o milijonai dar nežino.

Jeigu arti nėra galima gau-ti, tai kreipkitės po num.

5221 So. Halsted Street
Chicago, Ill.

Tel. Boulevard 6631

Tel. Victory 5279
DR. C. SERNER

LIETUVIS AKIŲ SPECIALISTAS

Ofisas ir Akinių Dirbtuvė

3265 S. Halsted Street

Valandos 10-8. Nedėlioj 10-12

2-ros Ofisas 4191 Archer ave.

Tel. Lafayette 5820

Ir iš tikrųjų, net nekatali-kai, teisybės vertėjai, pripa-žino, kad Bažnyčia rūpinasi visais žmonių luomais, o ypa-tingai tais, kurie vargsta.
Popiežius Leonas XIII.

FRANESIMAS

DR. M. T. STRKOL

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
atidarė antrą ofisą (su Dr. Laurai-čiu — viršų Belskio-Rakščio aptie-kos) po nr. 2423 West Marquette Rd. Valandos: nuo 2 iki 4 po piet. Tel. Prospect 1930. Nedėliomis tik pagal su-tartį.

Tel. Wentworth 3000

Rez. Tel. Stewart 8191

DR. H. BARTON

Gydytojas ir Chirurgas

6558 SO. HALSTED STREET

Val: 2-4 ir 7-9 val. vakarė

ADVOKATAI

A. A. OLIS

ADVOKATAS

11 So. La Salle St., Room 1701

Tel. Randolph 0331-0332 Val. 9-6

2241 SO. HALSTED STREET

Tel. Victory 0562

7-9 val. vak. apart Pinedello ir Pėnyčios

JOHN B. BORDEN

(John Bagdzinins Borden)

ADVOKATAS

105 W. Adams St. Rm. 2117

Telephone Randolph 6727

2151 W. 22 St. 6 iki 9 vak.

Telephone Roosevelt 9090

Home: 8 iki 9 ryte Tel. Repub. 9600

JOHN KUCHINSKAS

LIETUVIS ADVOKATAS

2221 West 22nd Street

Arti Leavitt Street

Telefonas Canal 2552

Valandos 9 ryto, iki 8:00 va-

kare. Sėdėdams ir Pėnyčio-mis nuo 9 iki 6.

JOSEPH J. GRISH

(Juozas J. Grišius)

ADVOKATAS

4631 S. Ashland Ave. (2 lubos)

Tel. Boulevard 2800

RESIDENCIJA:

6515 So. Rockwell Street

Tel. Republic 9723

J. P. WAITCHUS

ADVOKATAS.

52 East 107th Street

Kampas Michigan Ave.

Tel. Pullman 5950 ir 6377

Miesto Ofis Pagal Sutartį:

127 N. Dearborn Street

Rooms 928 ir 935

Tel. Franklin 4177

Telefonas Central 6926

F. W. CHERNAUCKAS

ADVOKATAS

124 North LaSalle Street

CHICAGO, ILLINOIS

Nuo 9:30 iki 5 val. vak.

Local Office: 1900 So. Union Ave.

Tel. Roosevelt 5710

Val. nuo 9 iki 5 val. vak.

F. P. BRADCHULIS

Attorney & Counselor at Law

ADVOKATAS

3112 South Halsted Street

Tel. Victory 2394

Chicago, Ill.

Res. Tel. Midway 5513

DR. R. C. CUPLER

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Oakley Avenue ir 24-tas Street

Tel. Canal 1713-0241

Valandos: 2 iki 4 p. p. Pinedello ir Ketvergais vakare

Ofiso Tel. Virginia 0036

Residencijos: Van Buren 5858

DR. T. DUNDULIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4142 Archer Avenue

Val.: 11 ryto iki 1 po pietų

2 iki 4 ir 6 iki 5 v. v.

Nedėliomis nuo 10 iki 12 ryto

Namų Ofisas 3413 Franklin Blvd.

Val.: nuo 8:30 iki 9:30 vak.

Ofiso Tel. Canal 2118

Namų Tel. Lafayette 0098

DR. A. L. JUŠKA

OFISAS

1900 S. HALSTED STREET

NAMAI

4193 ARCHER AVE.

Valandos: prieš pietus pagal sutartį

Namuose 2-4 po piet. ofise 6-8 v. v.

Tel. Hemlock 8151

DR. V. S. NARYAUCKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2435 West 69 Street

Val.: 9-13 ryte, 1-4 p. p. 6-9

v. v. Nedėlioj susitarus.

A. L. DAVIDONIS, M. D.

4910 So. Michigan Avenue

Tel. Kenwood 5107

Val.: nuo 9 iki 11 val. ryte;

nuo 6 iki 8 val. vak. apart

šventadienio ir ketvirtadienio

OPTOMETRISTAI

Tel. Lafayette 3315

DR. K. NURKAITIS

Examinuoja akis ir prirenku akidius

2045 WEST 35th ST.

Nuo 9 iki 12 ryto iki 6 val. vakare

DR. VAITUSH, O. D.

LIETUVIS AKIŲ SPECIALISTAS

Palingvins akių įtempimą, kuris

gali prielastin galvos skaudėjimą,

avimą, akių aptemimo, nervutu-

mo, skaudamą akių karštį. Atita-

lau kreivas akis, nulūm cataractus.

Atitaisau trumpą regystę ir tolimą

regystę.

Prirengiu teisingai akinus visuose

astigmatizmuose, egzaminavimas daro-

mas su elektr. parodancia mašiau-

mas klaidas.

Specialė atyda atkreipiama moky-

klis vaikams.

Valandos nuo 10 ryto iki 8 va-

kare. Nedėliomis nuo 10 ryto iki

12 po pietų.

4712 S. ASHLAND AVE.

Tel. Boulevard 7589

25 METŲ PATYRIMO

Pritaikyme akinų bei visokių akių

JOHN SMETANA, O. D.

OPTOMETRISTAS

1801 South Ashland Avenue

Platt Bldg., kamp. 18 St. 3 aukštas

Pastebėkit mano išskias

Valandos nuo 9:30 ryto iki 5:30 va-

kare. Sėdėdams nuo 9:30 iki 12 v.

ryto. Nedėliomis nėra skirų

valandų. Room 3.

Phone Canal 9338

DAKTARAI

Telefonas Boulevard 1939

DR. S. A. BRENZA

Ofiso Valandos: 9 iki 12, 1 iki 5

dieną, ir 6:30 iki 9:30 vakarė

4608 S. ASHLAND AVE.

Netoli 46th Street Chicago, Ill.

DR. J. J. KOWARSKIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Ofisas 2403 W. 63 Street

Kortė So. Western Avenue

Tel. Prospect 1028

Residencija 2359 So. Leavitt St.

Tel. Canal 2330

Valandos: 2-4 po pietų ir 7-9 v. v.

Nedėlioj pagal susitarimą

Ofiso Tel. Victory 4592

Residencijos Tel. Drake 9191

DR. A. A. ROTH

Rusų Gydytojas ir Chirurgas

Specialistas Moteriškų, Vyriškų

Valkų ir visu chroniškų ligų

Ofisas 2103 So. Halsted St. Chicago

artū 31st Street

VALANDOS: 1-3 po piet.

7-8 vak. Nedėliomis ir šventadieniais

10-12.

DR. S. A. DOWIAT

Gydytojas ir Chirurgas

REZIDENCIJA

4729 W. 12 Pl.

Tel. Cicero 2888

Nedėliomis

Susitarus

Phone Armitage 2822

DR. W. F. KALISZ

1145 MILWAUKEE AVENUE

Valandos: 12 iki 2 ir 6 iki 8 P. M.

Sėdėdams vakare uždaryta

Nedėlioj pagal sutartį

Ofiso ir Res. Tel. Boulevard 5913

DR. A. J. BERTASH

3464 SO. HALSTED STREET

